

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na
mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz
dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se
ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . 8 "
V reklamnih noticah stane
enostopna garmondvrsta
à 26 h. Pri večkratnem ob-
javljanju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniši nedelje
in praznike, ob pol 6. uri
popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. —
V sprejema naročnino, inserate in
reklamacije.

Upraviškega telefona št. 188.

Naročnikom in somišljenikom!

V par dneh se prične četrtletna naroč-
nina na „Slovenca“. Prosimo za pravočasno
upošiljatev naročnine! Naj bi se krog naših
naročnikov zopet razširil! Uredništvo bo sto-
rilo vse, da zadovolji naročnike. Zato nabi-
rajte novih naročnikov! Kdor ne zmore sam
naročnine, naj naroči „Slovenca“ v družbi
svojih znancev. Čim več bo naročnikov, več
bo nudil „Slovenec“ zanimivega. Na delo, da
je bolj povzdignemo „Slovenca“! Prosimo,
naj vsak naročnik v krogu svojih znancev
pridobiva ob četrtletju novih naročnikov!

Konservativizem in demo- kratizem.

Znani list „Civiltà Cattolica“, ki je v
ozki zvezi z najvišjimi rimskimi cerkvenimi
krogi, piše o konservativizmu in demokratizmu
glede na katoliško akcijo:

Lep je krščanski ideal o razmerju med
cerkvijo in državo, toda kdo ga bo sprejel
dandanašnji v praktični program
katoliške akcije? Tak bi hotel nekaj vzvi-
šenega, kar pa je praktično nemogoče!
Praktična katoliška akcija je mogoča le na
moderni demokratični podlagi. Je še dosti
katoličanov, zlasti v višjih slojih, ki se ne
morejo sprijazniti s to mislijo. Tudi njih
razlogi niso docela neosnovani; kje pa je
kak politični zistem, ki bi bil brez napak
in nevarnosti? Ti katoličani torej, ki se
drže tako krčevito politično-religioznih tra-
diciij, se imenujejo navadno k o n s e r v a -
t i v c i. Demokratične protikrščanske stranke
rade izrabljajo ta naslov zoper vse katoli-
čane, češ da se bore le za stare predpra-
vice klerikalizma, in tako delajo katoliško
akcijo odločno in nepopularno.

Na Nemškem je že Bismark svoj
čas izkušal osnovati tako katoliško konser-
vativno stranko, da bi tako vzel centru
popularnost, toda poizkus se mu je izjalovil,
ker je katoliški centru ostal zvest svoji
demokratični zastavi. Nekaj takega so izku-
šali obnoviti na Bavarskem o priliki
zadnjega katoliškega shoda v Reznu; pred
shodom so izkušali osnovati novo konser-
vativno katoliško stranko, katere opora bi
bilo zlasti plemstvo. Započel je ta poizkus
mladi grof Arco Zinneberg. Toda tudi ta
poizkus se je popolnoma izjalovil: desavni-
rala sta ga centru in tudi plemstvo, ki se
je udeležilo katoliškega shoda celo v obil-
nejšem številu, kakor druga leta.

Tudi v Belgiji je taka konser-
vativna struja med katoličani, malo prijazna
demokratičnim težnjam. To je tudi glavna
ovira, da se katoliške sile ne morejo zdru-
žiti za boj. Da, če je nevarnost, da pri pri-
hodnjem volilnem boju l. 1906. katoliška
večina podleže združenemu bloku mason-
stva, liberalizma in socializma, prihaja ta
nevarnost le od nepopularnosti nekaterih
konservativnih teženj, v kolikor so na-
sprotne demokratičnim težnjam.

Avstrija je ostala po svojem zgo-
dovinskem razvoju v vseh merah morda
najbolj konservativna evropska država. Kr-

ščanski socialci z Luegerjem in Lichten-
steinom na čelu, ki tvorijo pravo ljudsko
stranko in so si zato v malo letih pridobili
toliko zmag zoper semitizem, liberalizem in
socializem, imajo dosti in velikih težav s
konservativci, zlasti z visokim fevdalnim
plemstvom, ki mu niso pogodi demokratične
težnje.

O Franciji ne govorimo. Vsem je
znano, kako globoko so v nekaterih slojih
vkoreninjeni antidemokratični predsodki,
združeni z dinastičnimi tradicijami, in kako
je prav to prvi vzrok nesloge med katoli-
čani in nepopularnosti njih delovanja.

Naj sodi kdo o teh stvareh, kakor mu
drago, to je gotovo: konservativizem je po-
vsod velika ovira popularnosti katoliškega
gibanja in ljudske organizacije.

Kdo bi tajil, da so se konservativci
svoj čas, ko še ni prešinel moderni demo-
kratični duh ljudskih mas, krepko borili
sami zoper vse protikrščanske stranke in
da njim gre hvala, če so se še ohranile
vera in krščanske tradicije v ljudstvu? Toda
odkar je demokracija dejstvo, odkar je de-
mokracija orjaško napredovala, bi bilo ne-
spametno krčevito se držati zastaranih oblik
in tradicij, ki ne vzbujajo več odmeva v
ljudski duši. To bi se dejalo vdati se, v ve-
liko kvar krščanske stvari. Velike so na-
pake in nevarnosti demokracije, toda ve-
like so tudi nje prednosti. Če hočemo od-
straniti one in te izpopolniti, ne pobijajmo
demokracije, ampak vzprejmimo jo in po-
kristjanimo jo!

Če en glas nad polovico zadostuje v
zbornici, da zmore manjšino in izžene Boga
iz cerkev in javnega življenja, čemu kleti
ustavno življenje? Ali bi ne bilo bolje de-
lati, da si priborimo tisti glas nad polovico
in zopet damo Bogu in cerkvi, kar je njiju?
In če je manjšina prebivalstva v zbornicah
legalna večina, samo zato, ker resnična ve-
čina ni organizirana, kaj je bolj potrebno in
bolj koristno, kakor organizacija, ki se ž
njo osvobodimo tiranije nekaterih? Kdor to-
rej hoče zaceliti zlo v koreninah in sade-
vih, ta se mora obrniti na ljudstvo s po-
močki moderne demokracije!

Državni zbor.

Dunaj, 28. marca.

Sladorni karteli.

Čim dražja je živina, tem dražje je
meso. Isto velja glede sladkorja. Čim dražja
je sladorna repa, tem višja je cena sladkorja.
To pravilo velja vsaj načeloma. So pa tudi
izjeme, ki tekmo časa postanejo pravilo.
Meni sicer niso znane razmere med tako-
zvanimi sladornimi baroni in repnimi kmeti
na Češkem in Moravskem, a iz raznih raz-
prav sem pesnel sledeče: Češka in mor-
avska sladorna industrija je svetovno-
znana. Ta industrija je donesla tovarnarjem
in poljedelstvu neštete milijone. Od nekdanj
pa velja naravni zakon, da je moč v družbi
in sloji. L. 1890. so ogrski sladorni tovar-
narji sklenili kartel, da določijo in zvišajo
ceno sladkorju. Leta 1895. se je ta kartel
udomačil tudi med avstrijskimi tovarnarji.
Ta železni obroč sladornih tovarnarjev je
imel izprva namen, da uravnava ceno sla-
doru na svetovnem trgu. Vsaka stvar pa
ima tudi svoje slabo stran. Sladorni tovar-
narji, večinoma bogati kapitalisti pa so hi-
tro svojo mogočno organizacijo uporabili
tudi proti poljedelcem, ki jih zalagajo s sla-
dorno repo. Osnovali so zadruge, da kar
mogoče po ceni dobivajo sladorno repo ali
peso. Take zadruge so nastale na Češkem,
Moravskem, Niže-Avstrijskem in Šleziji.
Agentje so hodili od vasi do vasi ter do-

ločali množino in ceno sladorne pese. Šli
so tako daleč, da so se pod kaznijo obve-
zali posamezni v kartelu zvezani tovar-
narji, po kateri ceni plačujejo peso. Vsak
tovarnar je imel odkazano določeno ozem-
lje, kje je smel kupovati peso. Vsaka to-
varna je imela svoje določene kmete, ki so
ji morali — in le nji — prodajati peso.
Tako je včeraj posl. Kuba navajal slučaj,
da je kmet vozil peso mimo osmih tovaren
in šele v deveti jo je smel prodati. Tovar-
narji so v svojih pogodbah s posameznimi
kmeti tudi natančno določali seme, sladorno
vsebino pese, snajenje itd. Iz tega je raz-
vidno, da so bili in so revni kmetje po-
vsem odvisni od sladornih tovarnarjev. To-
varnar je posredno določal, koliko pese
sme saditi ta ali oni kmet. Tako je tovar-
nar političnega nasprotnika mogel uničiti
ali vsaj prisiliti, da je opustil peso, ki je
donašala razumno še največ dohodka.

Zato so od l. 1897. pričeli kmetje vedno
glasneje klicati državo na pomoč, da od-
pravi srednjeveško „tlako“, oziroma kartele
sladornih bogatinov. Najlepše pa je bilo, da
je avstrijska vlada do konca l. 1903. sla-
dornim tovarnarjem plačevala na leto v
premijsah 18. reci: osemnajst milijonov kron.
S temi podporami so mogli po nižji ceni
izvažati sladkor v tuje države. In tako je bil
avstrijski sladkor v Angliji mnogo cenejši,
nego pri nas doma.

To je bil torej povod, da je vlada že
l. 1903. zbornici predložila načrt zakona,
ki pesnim kmetom daje vsaj nekaj varstva
proti mogočnim tovarnarjem.

Načrt zakona prepoveduje to-
varnarjem, ravnateljem in agentom vsak do-
govor, kje smejo ali ne smejo kupovati
peso. To je: prepoved r a j o n a. Vsak
kmet sme prodati svojo peso, komur hoče.
Ravno tako pa so prepovedani dogovori
med kmeti (producenti), da bi morali go-
tovi tovarnarji peso kupovati le od gotovih
kmetov. Torej popolna prostost za kupce
in prodajalce. Vsi prestopki v tem oziru se
kaznujejo z zaporom 8 dni do treh mesecev
ali denarno globlo do 2000 K.

Ako tovarnar kmetu določi pesno seme,
kmet ni odgovoren za sladorno vsebino
pese, ako dokaže, da je peso pridno gojil.
Tudi je prepovedano, da bi tovarnar sam
znižal v pogodbi določeno ceno, ako mu
pesa ne ugaia. Slučajne prepire in običaje
določajo poljedelske korporacije (kulturni
sveti, kmet. družbe itd.).

To je kratka vsebina zakona, o kate-
rem se vrši razprava v zbornici že drugi
dan. Kakor pa mi zatrjujejo tovarniši, ki
poznajo težnje in nasprotja med tovarnarji
in producenti (kmeti), bode ta zakon le
udarec v vodo. Zato so se danes med sejo
dogovorili zagovorniki tovarnarjev in za-
stepniki producentov, da napravijo, če mo-
goče, kompromis. Ako se to posreči tekom
tedna, vržejo ves zakon — ad acta, ali pa
premenijo nekatere določbe.

Ker ima finančni odsek danes, jutri, v
četrtek in petek seje, bode prihodnja javna
seja šele v ponedeljek.

* * *

Dunaj, 29. marca.

Direktni davki.

Proračunski odsek je sinoči dovršil
razpravo o direktnih davkih in odobril pra-
račun za l. 1905. Zemljiški davek
je proračunjen na 53.600.000 kron, torej
400.000 kron manj, nego minulo leto.
Hišni davek 82.126.500 kron, pet-
odstotni davek 7.459.000, splošni
pridobninski davek 35.910.000,
pridobninski davek od pod-
jetij, ki morajo polagati javne račune
51.534.000, rentni davek 8.653.300,
osebna dohodarina 54.973.000 itd.,
skupaj 300.276.800 kron. Tro-
ški so proračunjeni na 8.470.700 kron.

Naj omenim, da je Kranjski za l. 1905.
predpisanih vseh realnih davkov 1.808.000 K,
zemljiškega davka 985.000 kron, hišnona-
jemninskega davka 516.000, petodstotnega
davka od poslopij 48.000, pridobninskega

davka 460.000, prihodninskega davka od
podjetij z javnimi računi 720.000, rentnega
davka 100.000 kron, osebne dohodarine
430.000 kron itd.

Razni govorniki so naglašali potrebo
davčnih reform, osobito pa grajali sitnosti
davčnih organov glede osebne dohodarine.
Med drugimi omeni poslanec R o b i č, da
je naš zakon glede direktnih osebnih dav-
kov narejen po kopitu pruskega dohodnin-
skega zakona. Le v eni bistveni točki se
naš zakon razlikuje od pruskega. Paragraf
82. pruskega zakona namreč določa, naj se
višji dohodki osebnega davka porabijo v to,
da se odpravita zemljiški in hišni davek
kot državni davek. Na podlagi te določbe
so pozneje na Pruskem vpeljali takozvani
občinski davek, ki je od 1. aprila 1895 sto-
pil na mesto zemljiškega in hišnega davka.
Na Pruskem so uvideli, da poleg zemlji-
škega davka ne more biti še osebni dohod-
ninski davek.

Pri nas v Avstriji tega koraka niso
storili, dasi je pri nas zemljiški davek mnogo
višji in z ozirom na zemljiške in prometne
razmere naravnost krivičen. Ko se je delal
osebni dohodninski zakon, naglašalo se je
načelo, da se morajo pritegniti imovitejši
krogi in razbremeniti slabejši, revnejši. Tudi
na davčno moralo so se mnogi sklicevali.
Sedaj pa vidimo in čutimo, da se ne upo-
števa ono lepo načelo in da se tudi davčna
morala ni povzdignila. Trdili so, da kmet
sploh ne bode plačeval osebne dohodarine.
A sedaj izkušajo kolikor mogoče veliko
kmetov obremeniti z osebno dohodarino,
zraven pa jim delajo še sitnosti z raznimi
vprašanji. Pri nas velja načelo, da finančni
organi sploh ne verujejo nobeni napovedbi.
Z ozirom na slabe razmere bi morali sploh
vsi kmetje biti prosti osebne dohodarine,
ker sicer mora kmet plačati dvojen davek.
Končno opozori na razumno jako visoko
vsoto pristojbin za davčne terjatve, ki znaša
na Štajerskem celo 114.000 K, zamudne
obresti pa 43.000 kron.

Deželna bramba.

Proračunski odsek je danes razpravljaj
o proračunu za deželno brambo. Troški
znašajo po proračunu za l. 1905. 64.771.339
kron, in sicer za osrednje vodstvo 1.675.587,
za deželno brambo 43.645.093, za vojašnice
50.000, za vojaške nabore, kontrolne shode
itd. 158.220, za ustanove 74.800, za vojaško
policijo 534.199, za orožnike 18.633.440 K.

V razpravi je govorilo mnogo poslan-
cev, ki so izražali razne želje glede olajšav
v vojaški službi. Poslanec Žitnik je ute-
meljeval štiri resolucije. Tri se tičejo izse-
ljencev, ki izražajo željo, naj so izse-
ljenci vsake kazni prosti,
ako zamude vojaški nabor,
pa se do 27. leta svoje sta-
rosti vrnejo v domovino in
v štirih tednih oglasijo pri-
družiti naborni oblasti (okr.
glavarstvo).

Dalje naj vlada izposluje Najvišje po-
miloščenje sploh vseh izseljencev, ki so za-
mudili vojaške nabore in se v teku enega
leta po razglašnju najvišjega pomiloščenja
vrnejo v domovino. Govornik graja na-
redbo, da orožniki prijemajo in tirajo k
okr. glavarstvu izseljence, ki se pred 37.
letom svoje starosti prostovoljno vračajo v
domovino. To marsikoga ostraši, da ostane
v tujini. To naj se odpravi. Končno pred-
laga posl. Žitnik, naj vojna uprava iz
prve roke kupuje konje za
armado, ne pa od prekupecev, ki na-
vadno zahtevajo še višje cene. Govornik
navaja slučaj, da so v St. Jerneju na Do-
lenjskem prignali nad 200 konj. Od teh je
komisija kupila le dva. Več konj pa je
ondi kupil neki ogrski prekupec, gnal jih
v Kanižo in ondi prodal vojni upravi kot
ogrske konje. Že l. 1902 je pokojni Abra-
hamovicz stavil enako resolucijo, a kakor
kaže, brez uspeha.

Posl. R o b i č naglašja, naj voj. uprava
z ozirom na vedno večje troške za armado
dovoli vsaj take olajšave, ki so mogoče
brez škode za armado. V prvi vrsti je treba

olajšati orožne vaje. Reservisti naj bi se klicali k vajam ob času, ko je na polju najmanj dela, ne pa ob času žetve in trgatve. Poljedelskih delavcev povsod primanjkuje. Zato naj bi vojniki dobivali dopust ob žetvi in trgatvi, kakor je navada v Nemčiji. Revnim rezervistom naj bi se povrnila petni treški k orožnim vajam. Tudi z vojniki v službi ne postopajo vedno in povsod lepo in človeško. Revnim vojakom naj bi uprava prepuščala staro vojaško obleko. Govornik opozarja, naj vojna uprava več potrebščin kupuje naravnost od obrtnikov in kmetov. Osobito pa naj vojna uprava kupuje konje od konjerejev. V ptujskem, ljutomerskem in mariborskem okraju so lepi konji. A vlada jih tu kupi le malo. Pač pa jih pokupijo ogrski prekupci in prodajo vojni upravi. Konji gotovo niso cenejši od prekupcev.

Po obširnem poročilu poročevalca barona Schwegla je odsek odobril proračun.

Rusko-japonska vojska.

Dunajski listi zelo malo verjamejo vestem, da bodo Japonci Ruse obkolili, da prodirajo Japonci proti Ciciarku. Ker ni z bojišča posebnih novic, prične delovati fantazija. Tak načrt je sicer lep in bi imel, ako bi se posrečil lepe uspehe, prvič bi se ustavil ruski transport po sibirski železnici, drugič bi pa bila ruska armada prisiljena, se umakniti daleč nazaj. A kakor bi bil ta načrt lep, vendar je neizvršljiv. Prvič nima Japonska toliko vojske, da bi lahko poslala v tako daljavo zadosten oddelek. Z nekoliko tisoč možmi pa, najsibodo tudi pomnoženi s Hunuzi, bi se pa ta cilj ne dosegel in japonski oddelek bi se ne mogel meriti z rusko močjo, ki bi se zbirala pri Ciciarku. Tak oddelek bi k večjemu lahko pretrgal za malo časa železniško zvezo, a operativnih učinkov bi ne imel. Drugič pa je ta načrt neizvršljiv tudi tehnično. Ta leteči oddelek bi moral prehoditi skoraj 400 km kitajskega ozemlja ter bi moral nekaj časa celo skozi puščavo Gobi. Za tako ekspedicijo bi pa bilo treba obširnih priprav.

Bolj verjetna bi bila poročila o japonskih operacijah na vzhodu proti vladivostski železnici. A za sedaj so skoro gotovo tudi še neresnična, ker v tem ozemlju je še armada Rennenkampfova. Tudi je nejasno, kje je ona peta armada, ki naj bi izvrševala te operacije.

Na bojišču.

Peterburg, 29. marca. General Harkevič poroča danes generalnemu štabu: Pri armadah se ni nič izpremenilo. Dne 26. t. mes. so imeli ruski lovci pri Huanšilinu boj z eno kompanijo sovražne pehote in enim eskadronom konjenice.

Peterburg, 29. marca. Ruski brzojavni urad poroča danes iz Suetjaze od prve mandžurske armade: Glasi se, da Japonci zadnji teden niso nič prodirali. Njihove glavne sile se koncentrujejo pri Tjelinu, prednje čete pa pri Kangenu.

Gundulin, 29. marca. (N. V.) Vse je tiho, kakor pred nevihto. Iz Mukdena je došla usmiljena sestra, ki pripoveduje, da so Japonci usmiljeni v Mukdeno jako vljudno sprejeli in jim dali na prsto voljo, da se povrnejo k svojem. Dali so jim na razpolago tudi sanitarnih konj. — V Mukdenu je ostalo pri ranjenih še nekaj ruskih zdravnikov in usmiljenk.

London, 29. marca. "Times" poroča iz Peterburga: Maršal Ojama je naznanil kitajskemu guvernerju v Kirinu, da bodo Japonci 10. aprila prišli tja. — General Linevič se umika nadalje. Ker trpe ruske čete veliko pomanjkanje, so vojaški svetovalci carjevi v velikih skrbih za usodo Vladivostoka.

Vladivostok.

V Vladivostoku so bili že pred enim mesecem pripravljani na morebitno obleganje trdnjave. Nadomestujoči poveljnik trdnjave, general Laševič, je izdal dne 17. februarja naslednji dnevni ukaz: "Zadnja brzojavna poročila o vojski, načrt sovražnikov in slednjič tudi odredbe nadpoveljnika, ki je pred kratkim poslal sem enega pooblaščenca, nas prepričujejo, da se bliža ura, ko bo, naši brambi izročena trdnjava izpostavljena napadam sovražnika. Ne dvomim, da je cela posadka v enaki meri priprljena zavesti na svoje dolžnosti ter ljubezni do svojega vladarja. V domovini izpoznavajo veliki državni pomen naloge, ki nam je naložena, braniti našo zadnjo, pravo rusko trdnjavo na daljnem vzhodu. Menim, da bomo znali vsi umreti, ko bomo s svojim življenjem branili trdnjavo. Vem, da si vaša srca že dolgo žele boja, da bo bližanje sovražnika za vas praznik."

Ruski načrti.

Kolin, 28. marca. O sedanjem položaju na bojišču in o Linevičevih namenih poroča "Köln. Ztg." iz Peterburga: Linevič svoje armade noče več izpostavljati nevar-

nosti nove bitke, ampak se v pravem času umakniti. V visokih ruskih vojaških krogih se utrjuje mnenje, da se mora vojska nadaljevati po vzgledu iz leta 1812, t. j. s potrpljenjem, kar je vkoreninjeno v ruskem naredu značaju, posebno pa v ruski armadi. Sahalin in Vladivostok naj padeta v roke Japoncem. Odločilno vprašanje ni to, ampak vprašanje, koliko časa bodo Japonci nadaljevali prodiranje. Nekje v notranji Sibiriji se bodo Japonci vendarle morali ustaviti ter mirno čakati, kedaj bo Rusija pripravljena za napad. Nam ni treba hiteti, ampak mirno lahko čakamo ugodnega trenutka. Našega evropskega ozemlja Japonci ne morejo spraviti v nevarnost. Svojega brodovja, ako bo isto premagalo Roždestvenskega, že vsled tega ne bodo mogli poslati v Baltičsko morje, ker bi v tem slučaju morala nastopiti Francija; potem bi se pa po japonsko-angleškem dogovoru vmešala v vojsko tudi Angleška. Toda niti Francija, niti Angleška nimata veselja, vmešavati se v vojsko. Torej se bo vojska na suhem vlekla. In tako vojsko Rusija lažje prenese, ko Japonska, že iz finančnih ozirrov. Rusija doma lahko plačuje s srebrom in papirjem, medtem ko bi morali Japonci vse plačati v zlatu.

Kuropatkin.

V dunajskih dobro poučenih političnih krogih se govori, da je nastal med carjem in velikimi knezi razpor zaradi Kuropatkin. Veliki knezi so namreč zahtevali, naj se Kuropatkin odpokliče in postavi pred vojno sodišče. Car pa te zahteve ni le ne upeševal, ampak vključil ugovarjanju velikih knezov zopet nastavljal Kuropatkin.

Rusko brodovje.

London, 29. marca. Reuterjev urad poroča danes iz Durbana: Angleški parnik "Dart" iz Rangosna poroča, da je dne 19. t. m. videl 250 milj severovzhodno od Madagaskarja 30 vojnih ladij in 14 premogovnih ladij. Brodovje je plule proti vzhodu.

Pariz, 29. marca. "Agence Havas" poroča iz Vige, da je neki španski parnik na portugalski obali srečal rusko križarko, ki je plula proti jugu.

Peterburg, 29. marca. V tukajšnjih vojaških krogih so mnenja, da brodovje Roždestvenskega ne plove proti Sundskemu otočju, ampak proti Adenskemu zalivu. Pri Džibutiju se ima združiti s tretjim brodovjem.

Peterburg, 29. marca. Pisma z Madagaskarja govore o veliki strogosti admirala Roždestvenskega, ki je ravno s svojo strogostjo dosegel na brodovju vzoren red. Trije častniki z "Dimitrija Donskega" so bili odpuščeni iz službe, ker so bili krivi disciplinarnega prestopka.

Japonsko brodovje.

Japonsko brodovje ima danes po hudih izgubah pred Port Arturjem le 4 bojne ladje. To se izenači z velikim številom oklopnih in navadnih križark. Japonska ima namreč 7 oklopnih in 16 navadnih križaric. Sedaj pa je spuščena v morje v neki angleški ladjedelnici še pred začetkom vojske naročena velika bojna ladja "Kašima". Njena posestrima "Katori" še ni dodelana. "Kašima" je 139 m dolga in 24 m široka ter ima 16.400 ton. 18.000 konjskih sil, oklep na pasu je močan 229 mm, na bateriji 152 milimetrov, v stolpu 228 milimetrov in na krovu 76 milimetrov. Topov ima štiri 305 cm, štiri 25 cm, dvanajst 15 cm in dvanajst 76 cm; potem tri brzostrelne topove, 6 mitraljez in 7 torpednih cevi. Ko bi nevtralizirali zakoni ne branili, bi ladja takoj odšla na Japonsko, sedaj pa mora ostati na Angleškem do konca vojske.

Angleški general o Rusih.

Iz Pariza poročajo zanimivo sodbo, ki jo je izrekel novi gibraltarski guverner Nicolson, kakor se govori, napram angleškemu kralju, da visoko ceni rusko vojsko, je popolnoma mnenja, da se bo vojska nadaljevala ter prepričan, da Rusija izide iz nje kot zmagovalka. Ta glas je tem pomembnejši, ker prihaja od enega najboljšega angleškega generala, ki se je vrnil z bojišča, kjer je bil pri japonski armadi.

Admiral Dubassov.

Peterburg, 28. marca. Admiral Dubassov je bil imenovan za generalnega pobočnika carja Nikolaja. Ostal je še nadalje na svojem dosedanem mestu.

Japonski transport po reki.

Njučvan, 28. marca. Japonska uprava je danes preglasila reko Ljao za prosto led. 22 ladij je došlo v luko. Imele so na krovu mnogo potrebščin, ki so jih preložili na džunke ter odpravili po reki navzgor.

Vesti o miru.

London, 29. marca. "Daily Mail" poroča iz Pariza, da je Rusija vprašala Delcasseja, ali hoče voditi začetna pogajanja o miru. Delcasse bi bil baje pripravljen to storiti, ako prijateljsko sodeluje tudi Lansdownes.

London, 29. marca. Mirovne vesti, ki se gotovo pojavljajo po vsaki za Ruse

izgubljeni bitki, so danes zopet bolj odločne, najbrže ker vpliva nato japonsko posejilo. Tako prinašajo danes nič manj ko štiri jutranji listi, namreč "Daily Telegraph", "Standard", "Daily Chronicle" in "Daily Mail" popolnoma različne verzije o miru, a vsak list pravi, da je izvedel to od najbolj verodostojne strani. Tako pravi "Standard", da je Rusija sprejela v principu posredovanje Francije in Zjedržav. "Daily Mail" poroča, da se Lambsdorff dogovarja z Delcassejem glede posredovanja. "Daily Chronicle" zagotavlja, da zahteva Japonska 100 milijonov funtov vojne odškodnine kot conditio sine qua non. "Daily Telegraph" trdi, da je Japonska pokazala, da je voljna, se odloči vojni odškodnini, ako se bo takoj sklenil mir.

Govorice.

Berolin, 29. marca. "Berlin Ztg." poroča iz Peterburga: Tu krožijo iznova resne govorce o armadah generala Lineviča. Baje so objete od Japoncev, ki prodirajo skozi Mongolijo. Glasi se tudi, da je vzbruhnil na Sahalinu upor.

Avstrijske pomorske trdnjave.

Želje in načrti fortifikacijskih tehnikov avstrijskih so, po zgledu Port Arturja, umetno zožiti južno dovozno pot v puljsko luko ter napraviti med Salle Vergarola in V. Tuera ozek ploven prekop, ki se bo dal zapreti in lahko odpreti. Ti načrti so najbrže že blizu svoje izvršitve. Pulj je naša glavna luka in zasluži zato vso skrb. Vendar pa je treba povdarjati, da so pri Pulju z njegovimi prehodi proti severu in jugu skozi Brione razmere še dokaj ugodne, med tem ko so v Kotoru mnogo nevarnejši pogoji. Res ima Kotor ozek, dolg in zelo zavit zaliv, ki nudi precej varnosti ter je daleč ploven. Teda tem lažje ga je potem blokirati in ker ima le en izhod, lahko postane pravcata past. Pri tem pa je treba paziti, da bo za nas prva naloga v bodoči pomorski vojski, preprečiti združitev italijanskega brodovja, ki bo došlo skozi preliv Otranto, z brodovjem jadranskih vojnih luk. Pri izvrševanju te naloge pa bo igral najvažnejšo vlogo Kotor kot najjužnejša avstrijska luka. Ta veliki pomen Kotora pa je še večji z ozirom na bližino Albanije, v kateri mora Avstrija vedno biti pripravljena brezpogojno preprečiti vsako tuje vmešavanje. Za varnost in prostost izhoda ni mogoče skrbeti z raznimi prekopi, ker bi bilo to delo pretežavno in predrago, pač pa je treba Kotor zavarovati z močnimi, velikimi topovi ter nadomestiti pri vходу v luko se nahajajoče koče z obrambenimi utrdbami, ki bodo na tej najskrajnejši točki daleč na okoli branile prostost vхода v luko in iz nje. Zadosti dolgo se je že odlašalo s temi deli. Bolje nobene trdnjave, ko pa slaba!

Kriza na Ogrskem.

Položaj na Ogrskem še ni razjašnjen. Avstrijski poslanik v Berlinu Szögyeny nadaljuje svoje razgovore z voditelji raznih ogrskih političnih strank. Javnosti ni znano, ali je Szögyeny le posredovalec med strankami in vladarjem ali je pa prihodnji mož. Pri dvornem dinje dne 28. t. m. je vladar dal časa govoril s Košutom italijansko in ogrsko. Vladar je rekel Košutu: "Upam, da bomo našli pot iz krize." — Liberalna stranka je imela 29. t. m. sejo, pri kateri so sklenili sledečo izjavo: Stranka ne bo motila rednih razprav in obžaluje, da še ni imenovano novo ministrstvo. Poveljni jezik v skupni armadi ima pravico določiti vladar. Ogrska ima pravico do samostojnega carinskega ozemlja in se liberalna stranka temu ne bo upirala, če ne bo mogoče skleniti dostojne nagodbe z Avstrijo. Splošno pa stoji stranka na stališču skupnega carinskega ozemlja. Zatrjuje se, da je položaj od 28. t. m. nadalje zadno boljši. Vladarjeva prijaznost na člane neodvisne stranke ni ostala brez vtisa in tudi Szögyeny, ki je priljubljen povsod, dela na vse kriplje, da s svojo diplomacijo pogladi nasprotstva. Poročajo, da bo v soboto imenovano novo ministrstvo oziroma poverjena sestava novega ministrstva prihodnjemu ogrskemu min. predsedniku. Szögyeny je baje poizkusil omogočiti uradniško ministrstvo, ki bi mu načeloval Lukacs. A prepričan se je, da bi bil tak poizkus brezuspešen. Mnogi trdijo, da bo Andrassy prihodnji mož. — "Bud. Hirap" poroča iz Dunaja, da je šef generalnega štaba organiziral celo zaroto proti ogrskim vojaškim zahtevam. Baje bo odstopilo 150 generalov, če bodo izpolnjene ogrske vojaške zahteve.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 28. marca. Ministrski svet se je posvetoval o posesti Poljakov v zahodnih gubernijah, o pravici Poljakov vstopiti kot uradniki v vladno službo in o mogoči odpravi nekaterih drugih omejitev.

Peterburg, 29. marca. Car Nikolaj je poslal varšavskemu guvernerju reskript, v katerem naglašja, da so se zadnjih 40 let zaradi obnove meščanskega življenja ob Visli pojavile nove potrebe, na katere sedaj obrača vlada svojo pozornost. Poizkusi sovražnikov obstoječega reda, ki hočejo povzročiti nemire, je preprečilo mirno razmotrivanje preosnov. Nekatere skupine poljske družbe so stavile pretrane zahteve glede omejitve državnega jezika, ki mora v celi državi obdržati pristojni mu vpliv, ne da bi nepravilno zatiral krajevnega jezika. Car je naročil generalnemu guvernerju, naj strogo in zakonito zaduši umetno nastale nemire in naj izdeluje reforme, ki so potrebne za blagoslojni razvoj z Rusijo ne- ločljivo zvezanih dežel.

Peterburg, 28. marca. V vorošbinkem okrožju gubernije harkovske so nastali kmečki nemiri. V razburjene vasi so poslali polk dragoncev, ki bi bil imel od-potovati na bojišče.

Kališ, 29. marca. Včeraj so tu pri-jeli in zaprli četo kmetov, ki so bili oboroženi s puškami, noži in palicami. Kmetje so prisilili delavce, da ustavijo delo in so plenili.

Moskva, 28. marca. Plemiški maršali iz dvajset gubernij so imeli sestanek, na katerem so izjavili, da je javno mnenje ob-sodilo uradniško policijsko vlado. Vojska je odkrila nered v državnem gospodarstvu in v notranjem življenju. — Javno mnenje je z adresami, peticijami in resolucijami sterilo Rusiji veliko uslugo. Car je s svojim ukazom z dne 3. marca krenil na novo zgo-dovinsko pot. Bolj koristno, kakor grajati se-danji red, bi bilo, da se prične zopet z de-lom. Le tako je mogoče pomiriti razburjene du-hove. Nadalje so sklenili še sledečo re-solucijo: "Za Rusijo, največjo državo na svetu, se mora dobiti posebna vladna oblika. Samodržstvo mora ostati neomajano. Ljudsko zastopstvo naj bo ustanovljeno zato, da bo obvestilo carja o potrebah ljudstva in ne za- omejujev samoderžstva. Pravico morajo imeti, da se posvetujejo o proračunu in o drugih zakonodajnih vprašanjih."

Tiflis, 28. marca. Kmetje v šorpan-skem okraju so pretrgali vsako zvezo s krajevnimi oblastmi. Posredujejo s tajnimi svojimi zaupniki, ki se si jih izvolili sami. Branijo se plačevati davke in odkupnine ve-leposestoikom. — Zemljišča smatrajo za svojo last.

Reval, 29. marca. Med delavce je porazdeljenih mnogo oklicov, ki jih poziv-ljaje, naj 2. aprila povzroče nemire. V Dž-galetovi tovarni so že pričeli z nemiri.

Saratov, 29. marca. Zemstvo ca-ratevske gubernije je imelo izredno posve-tovanje. Sklenili so naprositi ministra za no-tranje stvari, naj takoj odredi posvetovanje, pri katerem naj bodo navzoči tudi zastop-niki saratovske družbe. Nadalje so zahtevali z ozirom nato, ker je položaj vsak dan bolj napet, naj se odpravi pomoženo varstvo in naj se izjavi, da ni potreba komplicirane zakonodaje za meščansko svobodo. Ministre in sveti sinod so naprosili, naj izjavita, da so lažnjive vesti, ki očitajo inteligenci, da jo je Japonska podkupila.

London, 29. marca. "Daily Chro-nicle" poroča iz Odese: Došlo je poročilo, da je vstaška četa zažgala carjev grad v Livadiji. (?)

Varšava, 28. marca. Ravnateljli srednjih šol so se z zastopnikom vlade po-svetovali, kako bi se mirno končala stavka dijakov. V poznejšem času se izvedejo re-forme, zagotovi se zopetni vzprejem izklju-čenih gimnazijcev in da povzročitelji stavke ne bodo kaznovani. Deputacija, v kateri sta bila tudi grof Tyszkiewicz in pesnik Siemkiewicz, je izjavila generalnemu guvernerju, da je treba, da starši pomiro-valno vplivajo na dijake. Guverner je izrazil svojo naklonjenost poljskim zahtevam ter dovolil shod staršev, ki se bo pečal s pre-t-logi konference šolskih ravnateljstev.

Vmešavanje Angleške v makedonsko vprašanje.

London, 28. marca. Zunanji minister marki of Lansdowne je v makedonski de-bati v gorenji zbornici izjavil, da vlasti ni-kakor ne sede pred tem vprašanjem s pre-križanimi rokami. Priznava je, da je tre-ba drugih reform. Položaj v Makedoniji se ne bo zboljšal, predno ne bo temeljito revidiran denarni položaj dežele. Na vprašanje, če more vlada dati pojasnila o trditvi, da je predložila že meseca janu-arija predloge za vpeljavo reform, dejal je minister, da je dotičnik, ki je povzročil te govorice, moral poslušati njegov pogovor s francoskim poslanikom, ali pa je imel vpo-gled v skrajno zaupne depeše, ki še niso bile objavljene. Minister se pro-tivi, da bi se to zadevo javno razpravljalo, vendar pa izjavlja, da je vprašanje sto-pilo v štadij, ko imajo vse vlasti pravico, da se jih sliši. Angleška ne bo nobenih predlogov priznala kot zadostnih, ki ne bodo zagotovili makedonskim provincam zadostni finančni sistem. Proračun naj se tako sestavi, da bo za le

gitimne upravne potrebe Makedonije za-
dostno preskrbljeno. Finance Makedonije
morajo biti direktno ali indirektno pod med-
narodno kontrolo in preskrbeti se mora ga-
rancije, da se dohodki, ki naj bi se porab-
ljali za Makedonijo, ne bodo izdajali za
druge namene. Minister je končno izjavil:
Ker mislimo, da je med vlastmi soglasje
na korist n a d a l j n j i h r e f o r m v M a -
kedoniji, želimo resno, da bi bili v po-
lo ž a j u ž njimi skupno delovati. Bila bi
nesreča, ako bi zaupne stvari bile objav-
ljene, še večja nesreča pa bi bila, če bi po-
vzročili vtisek, da namestu podpiranja vlasti
v tem vprašanju, jim bočemo napravljati te-
žave s protipredlogi. Angleška vlada v po-
stopanju Avstro-Ogrske in Rusije ni mogla
najti poizkusa, razmere v Makedoniji, izra-
biti v svojo korist.

Mürzsteški dogovor bo razširjen.

Kakor poroča „Wr. Allg. Ztg.“, name-
ravajo razširiti in Mürzstegu sklenjeni de-
govor, o katerem smo že ponovno pisali.
Velevlasti so sklenile uvesti
mednarodno kontrolo. Če se
bo upirala Turčija, bodo našle velevlasti
sredstev, s katerimi bodo ukrotile turški
odpor. — Kolikokrat smo že slišali take
obljube!

Na Balkanu.

Pred štirinajstimi dnevi sta se pri Orao
vacu spopadli dve bolgarski vstaki četni.
Splošno se opaža in bolgarsko časopisje
ostre graja bolgarske vstake voditelje, ker
niso med seboj složni.

Enajst krščanskih orožnikov v Prilepu,
ki so bili zaprti, ker niso hoteli izvrševati
svoje službe, so zopet kaznovali, ker so peli
v zaporu prekucijske pesmi.

S Krete.

Krečanski nezadovolježi so 26. t. m.
pri Therezinu proglasili združitev Krete z
Grško in obvestili kenzule, da združitev ne
obsega onih krajev, ki so zasedeni po med-
narodnih četah in l. 1897. po admiralih do-
ločenega nevtralnega okrožja. Nadalje so iz-
javili, da bodo mirno pustili sedanjo upravo
vladati in jo bodo podpirali toliko časa,
dokler ne bo nastopila nova vlada. V du-
najskih diplomatskih krogih sedijo, da bo
sedanje gibanje na Kreti ostalo brez posebnih
posledic.

Lakota na Španskem.

Tisoče in tisoče ljudi v Andaluziji umira
za lakoto. Slana je uničila malone popol-
noma vinograde. Ker manjka krme, je po-
ginilo več tisoč govedi. V Lebrajih so kmetje
zažgali neko veleposestvo, ker niso dobili
moke. Prebivalci neke vasi, kakih dva tisoč
oseb, beračijo. V San Roco je nad tisoč
oseb prosilo dela in kruha, ki jim ga žu-
pan ni mogel dati.

Senzacijonelno razkritje.

Iz New Yerka poročajo, da je bil ondi
obsojen neki Rousseau, ki je l. 1903. vrgel
pod parnik „Umbrin“ peklenjski stroj. Po
obsojbi je izrekel senzacionelno izjavo glede
ameriške bojne ladje „Maine“, ki je zletela
v zrak pred lukso Havana, kar je bilo vzrok
španske-ameriške vojske. Američani so dol-
žili dejanja Špansko. Vkljub vsem zatrjeva-
njem od strani španske vlade, da Španska
ni zakrivila tega, Američani niso odjenjali
in so slednjič napovedali Španiji vojsko. V
tej vojski je bila Španska poražena in je
izgubila Kubo, Filipine in Portoriko. Rous-
seau pa sedaj pravi, da sta on in še eden
kubanskih vstavev imela nalogo napraviti
bombe ter jih vreči pod španske bojne ladje.
Njegov tovariš je v temni noči odšel s tako
bombo, a v temi je zamenil špansko ladjo
z ameriško oklopnico ter je razstrelil
„Maine“. Ko je videl svojo napako, se je
usmrtil. Iz tega je razvidno, da je bila Špan-
ska takrat nedolžna.

Dnevne novice.

„Klerikalna gimnazija“. Gim-
nazija v Kranju je — klerikalna, to je večer
refrēt naših liberalcev. Zaradi par učnih
moči, ki se ne dajo terorizirati od nasprotne
stranke, pa je gimnazija klerikalna? Povejte
nam vendar gg. liberalci: Ali imajo v Kranju
drug učni načrt nego po vseh ostalih gim-
nazijah? Če se pa ne drže strogo učnega
načrta, naj pa dež. šol svet s svojo močno
roko poseže vmes, saj je ondi liberalna ve-
čina in dr. Tavčar vsemogočen komandant!
Ena sama beseda — pa bodo vsi klerikalni
izrodki uničeni! — Vse druge gimnazije so
potemtakem liberalne in to je — kakor se
vidi iz „Nareda“ — pravilno, ker jim nima
nič očitati, razun g. ravnatelju dr. Deteli v
Novem mestu. „Klerikalci“ torej ne spadajo
v šolo — hoče reči naša svobodoljubja se
cedeča „večina“. Slišimo, da pripravljajo li-
beralci nov načrt za vzprejem v srednje šole,
po katerem bodo vsacega učenčka pri vstopu

vprašali: „Ali misliš biti kdaj „kejšen“ kle-
rikalec?“ Ce bo rekel „da“, ne bo vsprejet,
ker naši liberalni profesorji se se zarotili
med seboj, da klerikalnih dijakov ne ma-
rajo podučevati.

**Sesti sbod slovanskih čas-
nikarjev** se bo vršil v Voloskem.
Opatiji od 14. do 16. maja t. l. Njegov
program bo obsegal zlasti strokovne stanov-
sko organizacijo. Krajevni odbor v Volov-
skem pripravlja shod; v njem so gg. dr. I.
Pošdič, odvetnik v Volovskem, Viktor Car
Emin, pisatelj v Opatiji in Julij Miran, uč-
itelj in posestnik v Opatiji. — Pristopnice k
shodu se naj pošljajo tajniku „Osrednje
zveze slovanskih časnikarjev“ g. Fr. Ho-
vorka v Pragi (Žitná ul. č. 21.) naj-
pozneje do 15. aprila t. l. — Pristopnina
v znesku 15 K pa se naj pošlje blagajniku g.
Jos. Kuffnerju, uradniku „Narodnih
Listov“ v Pragi. O prigrasih odločuje in raz-
pošilja legitimacije odbor „Osrednje zveze“.
Samo onim udeležnikom, ki se izkažejo z
legitimacijo, bo preskrbel odbor v Volov-
skem stanovanje in izročil listine. — Kakor
poročajo z Reke občina Volosko - Opatija
izvršuje obširne priprave za sestanek slo-
vanskih časnikarjev. Tudi uprava kopališča
bo prispevala.

**Italijansko vseučiliško vpra-
šanje.** Tržaško društvo italijanskih vi-
sokošolcev je sklenilo sklicati o Veliki
noči shod vseh italijanskih vseučilišnikov
v Trst. Na shodu bodo ugovarjali proti
nameravani premestitvi italijanske pravo-
sodne fakultete v Koper. Italijanske državne
poslance bodo prosili, da naj od vlade za-
htevajo rešitev italijanskega vseučiliškega
vprašanja še v tekočem polletju v zmislu
italijanskih zahtev.

— **Hrvaške novice.** Odliko-
vanje Slovencev. Hrvaški pedagoški
književni odbor je imenoval ravnatelja
Henrika Schreinerja v Mariboru in
prof. dr. Fr. Ilešiča v Ljubljani za svoja
častna člana. — Obesila se je v Oseku
Sofija Momirovič, soproga Paje Momiro-
viča, poslovodje tvrde F. Stanetty. —
Umor in samomor. Finančnega nad-
zornika Heluba v Kastvi pri Trebinjah je
ustrelil finančni stražnik Grecevič po pov-
ratku iz službe. Morilec se je potem usmrtil
sam.

— **Napad na žensko.** Dne 27.
t. m. so sedele dekleta Frančiška Cimer-
man, Ivana Leben in Marija Janežič iz Bi-
zovika v Cerinovi krčmi v Stefanji vasi. V
krčmo je prišel znanec Cimermanove, ple-
skarski pomočnik Andrej Bricelj iz Bizo-
vika. Bricelj in Frančiška Cimerman sta se
sprla in polivala z vinom in pivom. Bricelj
je zagrabil dekle za lase in jo vrget na tla.
Gostilničar je posegel vmes in Briclja od-
stranil iz gostilne. Bricelj se je skril v ne-
kem gozdiču in čakal, da se prišle dekleta
iz krčme mimu. Planil je na Cimermanovo
vrgel jo večkrat ob tla, zagrabil za lase in
jo tolkel z glave ob tla, da je dekle krvave-
lo iz ust in nosa. Dekle je smrtno-ne-
varno poškodovano.

— **Dr. Lueger** je 27. t. m. obiskal
postojinsko jame.

— **Vlom v župnišče.** Dne 23. t. m.
so do sedaj še neznan tatovi vlomili v žu-
pnišče g. Martina Poča v Kemendi in mu
pokradli iz nezaklenjene pisalne mize 20 K
60 v., zlata očala in ena nož.

— **Šolska vest.** Provizorični uč-
itelj v Kamniku g. Franc Bratoš je
imenovan za prov. učitelja v Pišecih, okraj
Brežice.

— **Častne svetinje.** Ljudski uč-
itelji gg. T. Jug v Solkanu, A. Poniž v
Rihembergu in Iv. Benko v Sovednjah
so dobili od namestištva častne svetinje za
zvesto 40letno službovanje

Ljubljanske novice.

Izvolitev č. M. Terezije
Heidrich za predstojnico tu-
kajšnjemu uršulinskemu samo-
stanu so v Rimu odobrili. Cast. M. Te-
rezija Heidrich nastopa kot pred-
stojnica že žetrtič poseljeno triletno
dobo. Ta novica bo vzbudila povsod veliko
opravičeno radost, ker pod njenim spretnim
vodstvom samostan in šole, učiteljske, me-
ščanski šoli in ljudski šoli, stalno napre-
dujejo in se prav krepko razvijajo tudi po
njej ustanovljeni uršulinski zavod s šolo v
Mekinjah pri Kamniku.

Iz Ljubljanskega grada bodo po
sklenjenem kupu v nekaterih delih preno-
vili in prostore priredili v stanovanja. Dne
6. aprila bo na Gradu komisionelni lokalni
ogled.

Iz Kako se razjezi rodoljub-
nega mojstra. Neznani zmikavci so
ponoči odnesli desko nad prodajalno čre-

vljarskega mojstra g. Alojzija Kunšta. — V
brljavosti so zmikavci zagrabili za desko s
slovenskim napisom. G. Kunšt se sedaj silno
togoti ne toliko radi deske, ampak radi tega,
ker so ponočnjaki zagrabili za slovenski
napis in niso odnesli njegovega nemškega
napisa, ki je res popolnoma odveč. Prijatelji
tolažijo g. Kunšta, da se to tudi lahko še
zgodi.

Iz Odlikovan je s pohvalnim izpri-
čevalom in renumeracijo orožniški postaje-
vodja g. Martin Mihevc v Ljubljani radi
junaštva s katerim je rešil neko žensko iz
ognja.

Iz Vlom v Kodeljev grad.
Orožništvo je te dni prijelo ključarja Ma-
tije Pogačnika iz Kroke, ker je sumljiv, da
je bil vlomil v Kodeljev grad in pokradel
precej dragocene obleke. Izročili so ga
c. kr. deželnemu sodišču.

Iz Pouk na vadnici. Ravnatelj-
stvo nam naznanja, da prvi, drugi in tretji
razred vadnice na tukajšnjem učiteljsku za
sedaj nima šole. Kdaj se bo pouk začel, se
bo pravečasno naznanilo.

Iz Tatvina v deželni bolniš-
nici. Danes ponoči je prišel neznan tat na
dvorišče deželne bolnišnice. Tam je izbil
neko okno v klet kjer so spravljene žim-
nice. Tat je v kleti raztresal eno žimnico
in vzel iz nje teliko žime, da je žimnico
petem lahko porinil skozi okno. Skode je
približno 40 kron.

Iz Izseljevanje. Včeraj se je od-
peljalo z južnega kolodvora v Ameriko 20
Slovencev in 85 Makedoncev; nocoj je pa
prišlo 40 Slovencev in Hrvatov.

Izpred sodišča.

Tudi strah pred vešali ga
ni pobeljšal. France Bele, podobar v
Kočah, fare Slavina, je bil leta 1873. kot
23letni fant zaradi roparskega umora na
smrt na vešala obsojen, katera kazen se mu
je pa milostnim potem izpremenila v dvaj-
setletno težko ječo. Bele je prišel po pre-
stani kazni zopet v svoj rojstni kraj. Prva
leta je še nekoliko delal, zadnje dve leti je
pa delo popolnoma opustil, se klatil po
hišah in nadlegoval ljudi, da so mu dajali
denarja, jed in pijačo, samo da so se ga
odkrižali. Bil je pravcata nadloga svoji do-
mači občini. Vrh temu je bil hude jeze in
silovitega značaja, in če mu ni kaj ugajalo,
grezil ter pretil je soobčanom, da jim bo
požgal ali jih pa poklal. Nekega dne je bil
Bele v Subičevi krčmi v Slavini. Tu je pra-
vil, da ne manjka družega, kakor Kočanom
požgati, da se ne bi nihče rešil, ostale pa
bi bilo treba pobiti, zlasti pa Mat. Grazerja,
ker mu je ta največ pripomogel, da je bil
zaprt. Isti dan se je tudi spril s krčmarjem
Sabecom in gotovo se bi bila strela, da ni
v tem trenutku orožnik stopil v sobo. Ta-
koj drugi dan je dobil Sabec pretilno pi-
smo, v katerem mu je Bele zagrozil, da ga
bode zmlel. Sodišče je Boleta zaradi tega
nevarnega pretenja obsodilo na 13 mesecev
težke ječe.

Kravja tatova. Janez in Martin
Urankar sta ponoči na 8. marca v Zgornjih
Gamelnjih Janezu Peterlinu odgnala iz hleva
najlepšo kravo ter jo hotela na ljubljanskem
živinskem sejmišču prodati, a se jima to ni
posrečilo, ker nista imela živinskega pot-
nega lista. V Hrastju je nadstražnik Papler
v civilni opravi z revolverjem v roki oba
tatova aretirat. Obsojena sta bila vsak na
štiri mesece težke ječe.

Mlada sleparica. Sele 17 let
stara Emilija Vidrih, posestnika hči v Lo-
žah, je prišla k Jožefu Petrovčiču, posest-
niku, v Vipavo z nekim listkom v roki ter
mu rekla, da se piše Marija Zidanšek, da
služi pri goškem županu za dekle in da jo
ta pošlje, naj mu posodi 40 kron. Dobila je
40 kron. Nekaj dni po tem dogodku je pri-
šla h g. Matiju Erjavcu, dekanu v Vipavi,
češ, da jo pošlje goški župnik Andrej Lav-
rič po posojilo 140 kron. Se v tretjič je
poizkusila svojo srečo. Prišla je k Antonu
Hrovatinu in mu izročila navidežno po Ma-
riji Krečič iz Goč pisano prošnjo za poso-
jilo 80 kron, katerih pa ni prejela. Sodišče
jo je obsodilo na tri mesece ječe.

Tepež med delavci. Ko so de-
lavci v predoru v Hrušici Miha Leskovšek,
France Trobec in Janez Maček po konča-
nem delu šli v neko tamošnjo krčmo, spo-
rekli so se med seboj domu grede. Leskov-
šek je Mačka s predersko svetilko s tako
močjo udaril po glavi, da se je nezavesten
zgrudil, potem sta ga pa še s stvarišem ste-
pla. Leskovšek je bil obsojen na tri mesece
težke ječe, Trobec pa na šest tednov ječe.

Telefonska in brzojavna poročila.

Borovnica, 30. marca. V Rakitni
je vpepelil požar šestim posestnikom vsa
gospodarska poslopja s pridelki.

Dunaj, 30. marca. Vojni minister Pitt-
reich je na cesarjev poziv odpotoval v Bu-
dimpešto. Popoldne je prišel visok častnik
generalnega štaba na centralno telefonsko
postajo ter imel daljši pogovor s Pittreichom.

Potem je načelnik generalnega štaba Beck
govoril s Pittreichom. Čuje se, da se
je izvršil v ogrski krizi preobrat in da se
namerava nekoliko udati ogrskim vojaškim
zahtevam.

Dunaj, 30. marca. Iz diplomatskih
krogov se poroča, da so velevlasti sklenile
razširiti reformni program za Makedonijo.
Namestu avstro-ruskega programa nastopi
mednarodna kontrola vseh velevlasti. Av-
stija in Anglija sta se baje o tem že do-
govorili. Velevlasti hočejo doseči mnogo
več, nego sta nameravali Avstrija in Rusija.

Dunaj, 30. marca (K. u.) Preračun-
ski odsek je sprejel točko najvišji računski
dvor ter je pričel obravnavo o carinah.

Praga, 30. marca. Danes je umrl
profesor juridične fakultete češkega vseuč-
ilišča, dvorni svetnik Gregor Pražak.

Gradec, 30. marca. Asistent na ke-
mičnem inštitutu, dr. Kudelna, se je zastru-
pil s ciankalijem.

Rim, 30. marca. Schneiderjevo očita-
nje, da so dobili Košutovci denar iz Italije,
izkušajo laški listi ovreči s slabimi dovtipi.

Kodanj, 30. marca. Državni zbor je
definitivno sprejel vpeljavo telesne kazni.

Jalta, 30. marca. Guverner je izdal
oklic, da je zopet red in da bo red na vsak
način vzdržal.

Peterburg, 30. marca. 300 oseb je
izkušalo z demonstracijo preprečiti otvoritev
pouka na konservatoriju. Več oseb je areti-
ranih. V tovarni olja je ogenj uničil veli-
kanske zaloge olja — Zažgala je zlobna
roka.

Peterburg, 30. marca. Ministrski
svet se je bavil s sklicanjem ljudskega za-
stopstva. Povdarjalo se je, naj bi od časa
do časa sklicalo zastopnike delavcev, zem-
stev in mest. Sklepov o tem še ni, kakor
tudi ne ali naj bi se zastopnike imenovalo
ali volilo.

Pariz, 30. marca. Linjevič je že pred
enim tednom zavzel jako močno pozicijo.
Ruska vojska je dobila mnogo pojačenj v
vojaki in potrebščinah.

Petrograd, 30. marca. Proviant, ki
se ga izgubili ali uničili Rusi ob umikanju,
je vreden tri in pol milijona rubljev.

Pariz, 30. marca. Linjevičev položaj
je nevaren. Japenci utegnejo obiti Ruse čez
Mongolijo. Čuje se, da je vstaja na Sa-
halinu.

Pariz, 30. marca. Japenci se hitreje
nego se je mislilo, pomikajo dalje; priprav-
ljajo skoro gotovo veliko objemalno gibanje.
Rusi se baje umikajo v dolino Sungari, da
se koncentrirajo pri Harbinu.

Peterburg, 30. marca. „Peterb. brz.
agentura“ izjavlja, da je vest, ki jo je pri-
občil „Reuterjev biro“, češ, da je Rusija
pripravljena se pogajati o miru, popolnoma
neresnična.

London, 30. marca. „Standard“ po-
roča iz New Yerka o zadevi mirovnega
vprašanja: Japonski poslanik je izročil
Rooseveltu japonske mirovne pogoje s
prešnjo, naj jih ne izroči Rusiji. V pogojih
ni bilo govora o vojni odškodnini. Fran-
coski poslanik je prišel k Rooseveltu in mu
podal iz Rusije mu došla obvestila. Dobil
je od Roosevelta japonske mirovne pogoje
ter jih poslal Rusiji. Čuje se, da je Rusija
že storila prvi korak za mir ter podala Ja-
ponski nekaj negativnih predlogov, v kate-
rih sta prva pogoja, da Rusija ne odstopi
prav nič svojega ozemlja in ne plača no-
bene vojne odškodnine. Japonska še ni dala
odgovora.

London, 30. marca. Zdi se, da je tak
položaj kakor v vojski pred 50. leti in da
pride morda do pariškega kongresa, na ka-
terem bi bil sklenjen mir. Na mirovnih po-
gojih so poleg Rusije interesirane tudi druge
vlasti.

Peterburg, 30. marca. Veliki knez
Boris Vladimirovič, ki je bil namenjen, da
odpotoje v Mandžurijo, se je podal v Rigo.

Pariz, 30. marca. „New Yorker He-
rald“ pribečuje očitno izmišljeno vest,
da je ruski car poizkusil izvršiti samomor,
a da ga je rešila carica mati. Ranjen je na
roki. Car je dejal: „Ce bom prisiljen pod-
pisati mir, ne morem več ostati car“ (?)

Peterburg, 30. marca. Četrto
rusko brodovje, ki bo izredno močno
bo pripravljeno meseca aprila za odhod.

